

Niraparib in patients with newly diagnosed advanced ovarian cancer

González-Martín A, Pothuri B, Vergote I i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 2391–2402

Niraparyb, inhibitor PARP (polimerazy poli-ADP-rybozy), znacznie wydłuża czas do progresji u chorych z nawrotem raka jajnika – niezależnie od obecności mutacji *BRCA* – po chemioterapii z użyciem pochodnych platyny. Skuteczność niraparybu u chorych na nowo rozpoznanego zaawansowanego raka jajnika z odpowiedzią na 1. linię chemioterapii z użyciem pochodnych platyny nie jest znana.

Metody. Do podwójnie zaślepionego badania klinicznego III fazy chore na nowo rozpoznanego zaawansowanego raka jajnika, po uzyskaniu odpowiedzi na chemioterapię z użyciem pochodnych platyny, przydzielano losowo w stosunku 2:1 do leczenia niraparybem lub placebo podawanymi raz dziennie. Głównym punktem końcowym oceny był czas wolny od progresji u chorych z zaburzeniem homologicznej rekombinacji (*homologous-recombination deficiency* – HRD) oraz w całej badanej grupie. Analizę czasu całkowitego przeżycia przeprowadzono w trakcie badania podczas pierwotnej analizy czasu do progresji.

Wyniki. Wśród 733 chorych przydzielonych losowo do leczenia u 373 (50,9%) stwierdzono guzy z HRD. W tej grupie chorych mediana czasu wolnego od progresji była znacznie dłuższa wśród leczonych niraparybem w porównaniu z placebo (21,9 miesiąca vs. 10,4 miesiąca; współczynnik ryzyka (*hazard ratio* – HR) progresji lub zgonu: 0,43; 95% przedział ufności [*confidence interval* – CI]: 0,31–0,59; $p < 0,001$). W całej grupie czas wolny od progresji wyniósł odpowiednio 13,8 i 8,2 miesiąca (HR: 0,62; 95% CI: 0,50–0,76; $p < 0,001$). Po 24 miesiącach udział całkowitych przeżyć w częściowej analizie wyniósł 84% wśród leczonych niraparybem i 77% w grupie placebo (HR: 0,70; 95% CI: 0,44–1,11). Najczęstszym działaniem niepożądanym 3. lub wyższego stopnia były: niedokrwistość (u 31,0% chorych), małopłytkowość (u 28,7%) i neutropenia (u 12,8%). Nie stwierdzono zgonów związanych z leczeniem.

Wnioski. Niraparyb znacznie wydłużał czas wolny od progresji u chorych na nowo rozpoznanego zaawansowanego raka jajnika z odpowiedzią na chemioterapię zawierającą pochodne platyny w porównaniu z placebo, niezależnie od HRD.

Veliparib with first-line chemotherapy and as maintenance therapy in ovarian cancer

Coleman RL, Fleming GF, Brady MF i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 2403–2415

Dane, które dotyczą zastosowania u chorych na niskozróżnicowanego surowiczego raka jajnika inhibitorów PARP (polimerazy poli-ADP-rybozy), takich jak weliparyb, w połączeniu z chemioterapią i podtrzymująco w 1. linii leczenia są ograniczone.

Metody. W międzynarodowym badaniu III fazy z grupą kontrolną stosującą placebo oceniono skuteczność weliparybu dołączonego do indukcyjnej chemoterapii 1. linii zawierającej karboplatynę i paklitaksel oraz kontynuowanego w leczeniu podtrzymującym u chorych na wcześniej nieleczonego niskozróżnicowanego surowiczego raka jajnika w III lub IV stopniu zaawansowania. Chorych przydzielano losowo w stosunku 1:1:1 do: chemioterapii połączonej z placebo wraz z uzupełniającym stosowaniem placebo (grupa kontrolna), chemioterapii połączonej z weliparybem wraz z uzupełniającym stosowaniem placebo lub do chemioterapii w połączeniu z weliparybem wraz z uzupełniającym leczeniem weliparybem. Cytoredukcyjną chirurgię można było przeprowadzić przed rozpoczęciem leczenia lub po 3 cyklach leczenia w badaniu. Stosowano 6 cykli leczenia skojarzonego i 30 dodatkowych cykli leczenia podtrzymującego. Głównym punktem końcowym oceny był czas wolny od progresji: wśród chorych, które otrzymywały weliparyb przez cały czas badania w porównaniu z grupą kontrolną, w grupie z mutacją *BRCA* oceniany sekwencyjnie, w grupie z zaburzeniem homologicznej rekombinacji (*homologous-recombination deficiency* – HRD; która zawierała grupę z mutacją *BRCA*) oraz w grupie wyodrębnionej zgodnie z zaplanowanym leczeniem.

Wyniki. Tysiąc sto czterdzieści chorych przydzielono losowo do leczenia. W grupie z mutacją *BRCA* mediana czasu wolnego od progresji wyniosła 34,7 miesiąca u chorych otrzymujących weliparyb przez cały okres leczenia i 22,0 miesiące w grupie kontrolnej (współczynnik ryzyka progresji lub zgonu: 0,44; 95% przedział ufności [CI]: 0,28–0,68; $p < 0,001$), w grupie HRD odpowiednio 31,9 i 20,5 miesiąca (współczynnik ryzyka: 0,57; 95% CI: 0,43–0,76; $p < 0,001$), a w grupie zgodnej z intencją leczenia odpowiednio 23,5 i 17,3 miesiąca (współczynnik ryzyka: 0,68; 95% CI: 0,56–0,83; $p < 0,001$). Stosowanie weliparybu wiązało się z częstszym występowaniem niedokrwistości i małopłytkowości podczas leczenia skojarzonego oraz wystąpieniem nudności i zmęczenia przez cały okres leczenia.

Wnioski. We wszystkich grupach badania zastosowanie indukcyjnej chemioterapii karboplatyną z paklitakselem w połączeniu z weliparybem wraz z podtrzymującym leczeniem weliparybem wiązało się ze znacznym wydłużeniem czasu wolnego od progresji w porównaniu z indukcyjnym leczeniem wyłącznie karboplatyną z paklitakselem. Nie ma natomiast pewności co do tego, czy korzystne jest włączenie weliparybu do leczenia indukcyjnego, kiedy nie stosuje się następnie leczenia podtrzymującego tym lekiem.

Olaparib plus bevacizumab as first-line maintenance in ovarian cancer

Ray-Coquard I, Pautier P, Pignata S i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 2416–2428

Olaparyb wiąże się ze znaczną kliniczną korzyścią leczenia podtrzymującego u chorych na nowo rozpoznanego zaawansowanego raka jajnika z mutacją *BRCA*. Skuteczność połączenia uzupełniającego leczenia olaparybem z bewacyzumabem u chorych niezależnie od stanu *BRCA* jest nieznana.

Metody. Wśród chorych na nowo rozpoznanego zaawansowanego niskozróżnicowanego raka jajnika z odpowiedzią na leczenie 1. linii platyną z taksanem i bewacyzumabem przeprowadzono podwójnie zaślepienie międzynarodowe badanie kliniczne III fazy. Chore spełniały kryteria włączenia niezależnie od wyniku zabiegu operacyjnego lub obecności mutacji *BRCA*. Chore przydzielano losowo w stosunku 2:1 do leczenia olaparybem (300 mg 2 razy dziennie) lub placebo przez okres do 24 miesięcy; wszystkie chore otrzymywały bewacyzumab w dawce 15 mg/kg co 3 tygodnie przez okres do 15 miesięcy. Głównym punktem końcowym oceny był czas od randomizacji do progresji lub do zgonu chorej.

Wyniki. Spośród 806 chorych włączonych do badania 537 przydzielono do leczenia olaparybem i 269 do placebo. Po medianie czasu obserwacji – 22,9 miesiąca mediana czasu do progresji wyniosła 22,1 miesiąca wśród leczonych olaparybem z bewacyzumabem i 16,6 miesiąca wśród leczonych placebo z bewacyzumabem (współczynnik ryzyka progresji lub zgonu: 0,59; 95% przedział ufności [CI]: 0,49–0,72; $p < 0,001$). Współczynnik ryzyka (olaparyb vs. placebo) progresji lub zgonu wyniósł 0,33 (95% CI: 0,25–0,45) wśród chorych z guzami z zaburzeniem homologicznej rekombinacji (*homologous-recombination deficiency* – HRD), w tym z guzami z mutacjami *BRCA* (mediana czasu wolnego od progresji: 37,2 miesiąca vs. 17,7 miesiąca) i 0,43 (95% CI: 0,28–0,66) u chorych z guzami z HRD bez mutacji *BRCA* (mediana czasu wolnego od progresji: 28,1 miesiąca vs. 16,6 miesiąca). Działania niepożądane były spójne z wcześniej określonymi profilami bezpieczeństwa olaparybu i bewacyzumabu.

Wnioski. U chorych na zaawansowanego raka jajnika, które otrzymywały standardowe leczenie 1. linii zawierającej bewacyzumab, dołączenie podtrzymującego leczenia olaparybem

znacznie wydłużyło czas wolny od progresji. Korzyść stwierdzono szczególnie wśród chorych z guzami z HRD, w tym wśród tych bez mutacji *BRCA*.

Secondary surgical cytoreduction for recurrent ovarian cancer

Coleman RL, Spirtos NM, Enserro D i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 1929–1939

Zabieg cytoredukcyjny jest często stosowany u chorych na platynowrażliwego nawrotowego raka jajnika, otrzewnej lub jajowodów, ale nie był oceniany w badaniach klinicznych III fazy.

Metody. Chore na nawrotowego raka jajnika, które otrzymały jedną wcześniejszą linię leczenia, z przerwą w leczeniu zawierającym pochodne platyny ≥ 6 miesięcy, z ocenianą przez badacza resekcijną chorobą (bez makroskopowej choroby resztkowej), przydzielano do drugiego zabiegu cytoredukcyjnego z uzupełniającą chemioterapią zawierającą pochodne platyny lub wyłącznie do chemioterapii zawierającej pochodne platyny. Schemat uzupełniającej chemioterapii (paklitaksel-karboplatyna lub gemcytabina-karboplatyna) oraz zastosowanie bewacyzumabu pozostawało do decyzji badacza. Głównym punktem końcowym oceny był czas całkowitego przeżycia.

Wyniki. Spośród 485 chorych włączonych do badania, 240 przydzielono do zabiegu operacyjnego poprzedzającego chemioterapię i 245 wyłącznie do chemioterapii. Mediana czasu obserwacji wyniosła 48,1 miesiąca. Udział całkowitych makroskopowych resekcji wyniósł 67% wśród kobiet przydzielonych do leczenia chirurgicznego i poddanych zabiegowi. Chemioterapię zawierającą pochodne platyny w połączeniu z bewacyzumabem wraz z uzupełniającym leczeniem bewacyzumabem zastosowano u 84% chorych – porównywalnie w obu grupach. Współczynnik ryzyka zgonu (zabieg vs. bez zabiegu) wyniósł 1,29 (95% przedział ufności [CI]: 0,97–1,72; $p = 0,08$), z medianą czasu całkowitego przeżycia odpowiednio 50,6 miesiąca i 64,7 miesiąca. Uwzględnienie czasu wolnego od leczenia z udziałem pochodnych platyny oraz schematu chemioterapii nie miało wpływu na wyniki. Współczynnik ryzyka progresji lub zgonu (zabieg vs. bez zabiegu) wyniósł 0,82 (95% CI: 0,66–1,01; mediana czasu wolnego od progresji odpowiednio 18,9 miesiąca i 16,2 miesiąca). Udział zdarzeń niepożądanych, które wystąpiły w ciągu 30 dni po zabiegu operacyjnym, wyniósł 9%; jedna chora (0,4%) zmarła z powodu powikłań pooperacyjnych. Jakość życia oceniana przez chore znacznie się obniżyła po zabiegu operacyjnym, ale nie różniła się znacząco między grupami po rekonwalescencji.

Wnioski. Chirurgiczna cytoredukcja poprzedzająca chemioterapię nie wydłuża czasu całkowitego przeżycia w porównaniu z wyłączną chemioterapią u chorych na nawrotowego wrażliwego na pochodne platyny raka jajnika.

Encorafenib, binimetinib, and cetuximab in BRAF V600E-mutated colorectal cancer

Kopetz S, Grothey A, Yaeger R i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 1632–1643

Chorzy na rozlanego raka jelita grubego z mutacją BRAFV600E mają złe rokowania – mediana czasu całkowitego przeżycia wynosi 4–6 miesięcy po niepowodzeniu zastosowanego leczenia. Zahamowanie wyłącznie drogi BRAF ma ograniczoną aktywność z powodu reaktywacji ścieżki przekazywania sygnału poprzez receptor dla naskórkowego czynnika wzrostu.

Metody. Do otwartego badania III fazy włączono 665 chorych na rozlanego raka jelita grubego z mutacją BRAFV600E z progresją po jednej lub dwóch liniach leczenia. Chorych przydzielono losowo w stosunku 1:1:1 do leczenia encorafenibem, binimetynibem i cetuksymabem (grupa trójlekowa); encorafenibem z cetuksymabem (grupa dwulekowa) lub do leczenia do wyboru badacza cetuksymabem z irynotekaniem lub cetuksymabem z FOLFIRI (kwas folinowy, fluorouracyl i irynotekan; grupa kontrolna). Głównym punktem końcowym oceny był czas całkowitego przeżycia i udział obiektywnych odpowiedzi w grupie potrójnego leczenia w porównaniu z grupą kontrolną. Wtórny punkt końcowym oceny był czas całkowitego przeżycia w grupie dwulekowej w porównaniu z grupą kontrolną. Przedstawiono wyniki wcześniej określonej analizy przeprowadzonej w trakcie badania.

Wyniki. Mediana czasu całkowitego przeżycia wyniosła 9,0 miesięcy wśród otrzymujących 3 leki i 5,4 miesiąca w grupie kontrolnej (współczynnik ryzyka zgonu: 0,52; 95% przedział ufności [CI]: 0,39–0,70; $p < 0,001$). Udział potwierdzonych odpowiedzi wyniósł 26% (95% CI: 18–35) w grupie trójlekowej i 2% (95% CI: 0–7) w grupie kontrolnej ($p < 0,001$). Mediana czasu całkowitego przeżycia w grupie dwulekowej wyniosła 8,4 miesiąca (współczynnik ryzyka zgonu vs. grupa kontrolna: 0,60; 95% CI: 0,45–0,79; $p < 0,001$). Udział działań niepożądanych 3. lub wyższego stopnia wyniósł 58% w grupie trójlekowej, 50% w grupie dwulekowej i 61% w grupie kontrolnej.

Wnioski. Połączenie encorafenibu, cetuksymabu i binimetynibu w porównaniu z leczeniem standardowym wiązało się za znacznym wydłużeniem czasu całkowitego przeżycia i wyższym udziałem odpowiedzi u chorych na rozlanego raka jelita grubego z mutacją BRAF V600E.

Five-year survival with combined nivolumab and ipilimumab in advanced melanoma

Larkin J, Chiarion-Sileni V, Gonzalez R i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 1535–1546

Niwolumab w połączeniu z ipilimumabem lub wyłącznie niwolumabem w porównaniu z zastosowaniem wyłącznie ipilimumabu wydłużają czas do progresji i czas całkowitego przeżycia chorych na zaawansowanego czerniaka. Przedstawiono wyniki 5-letniego badania.

Metody. Chorych na wcześniej nieleczonego zaawansowanego czerniaka przydzielono losowo do stosowania jednego ze schematów: niwolumab (w dawce 1 mg/kg) w połączeniu z ipilimumabem (3 mg/kg) 4 dawki co 3 tygodnie, z kontynuacją niwolumabu (3 mg/kg co 2 tygodnie); niwolumab (3 mg/kg co 2 tygodnie) z placebo; lub ipilimumab (3 mg/kg 4 dawki co 3 tygodnie) w połączeniu z placebo. Dwoma głównymi punktami końcowymi oceny był czas wolny od progresji i czas całkowitego przeżycia w grupie leczonej niwolumabem w połączeniu z ipilimumabem i w grupie leczonej wyłącznie niwolumabem w porównaniu z grupą leczoną wyłącznie ipilimumabem.

Wyniki. Po obserwacji, która trwała przynajmniej 60 miesięcy, mediana czasu całkowitego przeżycia wyniosła powyżej 60,0 miesięcy (mediana nieosiągnięta) w grupie leczonej niwolumabem z ipilimumabem i 36,9 miesiąca w grupie leczonej niwolumabem w porównaniu z 19,9 miesiąca w grupie leczonej ipilimumabem (współczynnik ryzyka zgonu niwolumab z ipilimumabem vs. Ipilimumab: 0,52; współczynnik ryzyka zgonu niwolumab vs. Ipilimumab: 0,63). Udział 5-letnich całkowitych przeżyć wyniósł 52% w grupie leczonej niwolumabem z ipilimumabem i 44% w grupie leczonej niwolumabem w porównaniu z 26% w grupie leczonej ipilimumabem. Nie stwierdzono utrzymującego się pogorszenia jakości życia związanej ze zdrowiem w czasie i po leczeniu niwolumabem z ipilimumabem lub wyłącznie niwolumabem. Nie stwierdzono późnych toksyczności.

Wnioski. Wśród chorych na zaawansowanego czerniaka stwierdzono utrzymujące się po 5 latach długotrwałe całkowite przeżycia u większego odsetka chorych otrzymujących niwolumab z ipilimumabem lub wyłącznie niwolumabem w porównaniu z leczonymi wyłącznie ipilimumabem. Nie stwierdzono także widocznego pogorszenia jakości życia u chorych, którzy stosowali schematy zawierające niwolumab.

Gemcitabine and cisplatin induction chemotherapy in nasopharyngeal carcinoma

Zhang Y, Chen L, Hu G-Q i wsp.

N Engl J Med. 2019; 381: 1124–1135

Jednoczesna radiochemioterapia z użyciem pochodnej platyny stanowi standard leczenia miejscowo-regionalnie zaawansowanego raka nosowej części gardła. Dołączenie indukcyjnej chemioterapii z udziałem gemcytabiny i cisplatyny wykazało w badaniach III fazy obiecującą skuteczność.

Metody. W wieloośrodkowym badaniu klinicznym III fazy z grupą kontrolną porównano indukcyjną chemioterapię gemcytabiną i cisplatyną w połączeniu z jednoczesną radiochemioterapią z wyłączną jednoczesną radiochemioterapią. Chorych na miejscowo-regionalnie zaawansowanego raka nosogardła przydzielono losowo w stosunku 1:1 do 4 cykli chemioterapii (gemcytabina w dawce 1 g/m² w dniach 1. i 8.

w połączeniu z cisplatyną w dawce 80 mg/m² w dniu 1. – podawane co 3 tygodnie) poprzedzających radiochemioterapię (radioterapia z modulacją intensywności wiązki w połączeniu z 3 cyklami jednoczesnego stosowania cisplatyny w dawce 100 mg/m² podawanymi co 3 tygodnie) lub do wyłącznej radiochemioterapii. Głównym punktem końcowym oceny był czas wolny od nawrotu (czas wolny od nawrotu odległego, miejscowo-regionalnego lub zgonu z jakiegokolwiek przyczyny) w grupie zgodnej z intencją leczenia. Dodatkowym punktem końcowym oceny był czas całkowitego przeżycia, zgodność z zaplanowanym leczeniem i bezpieczeństwo terapii.

Wyniki. Do badania włączono 480 chorych (242 chorych przydzielono do indukcyjnej chemioterapii, a 238 do leczenia standardowego). Po medianie czasu obserwacji 42,7 miesiąca udział 3-letnich przeżyć wolnych od nawrotu wyniósł 85,3% wśród poddanych indukcyjnej chemioterapii i 76,5% w grupie standardowej (stratyfikowany współczynnik ryzyka nawrotu lub zgonu: 0,51; 95% przedział ufności [CI]: 0,34–0,77; p = 0,001). Udział 3-letnich całkowitych przeżyć wyniósł odpowiednio 94,6% i 90,3% (stratyfikowany współczynnik ryzyka nawrotu lub zgonu: 0,43; 95% CI: 0,24–0,77). Pełne 3 cykle indukcyjnej chemioterapii otrzymało 96,7% chorych. Udział ostrych działań niepożądanych 3. lub 4. stopnia wyniósł 75,7% wśród poddanych indukcyjnej chemioterapii i 55,7% w grupie standardowej. U chorych poddanych indukcyjnej chemioterapii zaobserwowano częstsze występowanie neutropenii, małopłytkowości, niedokrwistości, nudności i wymiotów. Udział działań niepożądanych 3. lub 4. stopnia wyniósł 9,2% wśród poddanych indukcyjnej chemioterapii i 11,4% w grupie standardowej.

Wnioski. Indukcyjna chemioterapia dołączona do radiochemioterapii w porównaniu z wyłączną radiochemioterapią znacznie wydłużyła czas wolny od nawrotu choroby i czas całkowitego przeżycia chorych na miejscowo-regionalnie zaawansowanego raka nosogardła.

Four versus six cycles of CHOP chemotherapy in combination with six applications of rituximab in patients with aggressive B-cell lymphoma with favourable prognosis (FLYER): a randomised, phase 3, non-inferiority trial

Poeschel V, Held G, Ziepert M i wsp.

Lancet 2019; 394: 2271–2281

Sześć cykli R-CHOP (rytuksymab z cyklofosfamidem, doksorubicyną, winkrystyną i prednizonem) stanowi standard leczenia agresywnego B-komórkowego chłoniaka nieziarnicznego. W badaniu FLYER oceniono, czy 4 cykle CHOP z 6 podaniami rytuksymabu nie są gorsze od 6 cykli R-CHOP u chorych na B-komórkowego chłoniaka nieziarnicznego o dobrym rokowaniu.

Metody. Do dwuramiennego otwartego międzynarodowego prospektywnego badania III fazy typu *non-inferiority* prowadzonego w 138 ośrodkach klinicznych w Danii, Izraelu, we

Włoszech, w Norwegii i w Niemczech włączono pacjentów w wieku 18–60 lat, w I–II stopniu zaawansowania choroby, z prawidłowym stężeniem dehydrogenazy mleczanowej w surowicy, w stanie sprawności 0–1 wg ECOG, bez cechy *bulky* (największy wymiar guza <7,5 cm). Po stratyfikacji względem ośrodka, stopnia zaawansowania (I vs. II) i zajęcia narządów pozawęzłowych (nie vs. tak) chorych przydzielono losowo w stosunku 1:1 do 6 cykli R-CHOP lub 4 cykli R-CHOP z 2 dawkami rytuksymabu. Cykl CHOP zawierał cyklofosfamid (750 mg/m²), doksorubicynę (50 mg/m²) i winkrystynę (1,4 mg/m², z maksymalną całkowitą dawką 2 mg) podawane dożylnie w 1. dniu cyklu oraz doustny prednizon lub prednizolon do decyzji badacza (100 mg) podawany w dniach 1.–5. cyklu. Rytuksymab podawano w dawce 375 mg/m². Cykle leczenia powtarzano co 21 dni. Nie planowano radioterapii, z wyjątkiem leczenia chłoniaka jądra. Głównym punktem końcowym oceny był czas wolny od progresji po 3 latach. Główną analizę przeprowadzono w grupie zgodnej z intencją leczenia. Bezpieczeństwo oceniano w grupie chorych, którzy otrzymali przynajmniej jedną dawkę przydzielonego leczenia. Margines *non-inferiority* określono na –5,5%.

Wyniki. Od 2 grudnia 2005 do 7 października 2016 roku do badania włączono 592 chorych, w tym 295 przydzielono losowo do 6 cykli R-CHOP i 297 do 4 cykli R-CHOP z 2 dawkami rytuksymabu. Czterech chorych z grupy przydzielonej do 4 cykli chemioterapii wycofało zgodę przed rozpoczęciem leczenia, więc do analizy zgodnej z intencją leczenia włączono 588 chorych. Po medianie czasu obserwacji 66 miesięcy (IQR 42–100) udział 3-letnich przeżyć wolnych od progresji w grupie, która otrzymała 4 cykle R-CHOP z 2 cyklami rytuksymabu wyniósł 96% (95% CI: 94–99) i był o 3% wyższy (dolna granica jednostronnego 95% CI dla różnicy wyniosła 0%) niż dla 6 cykli R-CHOP, potwierdzając *non-inferiority* 4 cykli chemioterapii. Stwierdzono 294 hematologiczne i 1036 niehematologicznych działań niepożądanych w grupie poddanej 4 cyklom chemioterapii w porównaniu z 426 hematologicznymi i 1280 niehematologicznymi w grupie 6 cykli. Dwóch chorych z grupy poddanej 6 cyklom chemioterapii zmarło podczas leczenia.

Wnioski. U młodych chorych na agresywnego B-komórkowego chłoniaka nieziarnicznego o dobrym rokowaniu 4 cykle R-CHOP nie są gorsze niż 6 cykli R-CHOP i cechują się znacznie mniejszą toksycznością. W tej grupie chorych można bezpiecznie zmniejszyć intensywność chemioterapii bez pogorszenia skuteczności leczenia.

Weekly dose-dense chemotherapy in first-line epithelial ovarian, fallopian tube, or primary peritoneal carcinoma treatment (ICON8): primary progression free survival analysis results from a GCIg phase 3 randomised controlled trial

Clamp AR, James EC, McNeish IA i wsp.

Lancet 2019; 394: 2084–2095

Chemioterapia zawierająca karboplatinę z paklitakselem, podawane co 3 tygodnie, stanowi standard leczenia 1. linii raka jajnika. W japońskim badaniu JGOG3016 wykazano znaczne wydłużenie czasu wolnego od progresji i czasu całkowitego przeżycia po zastosowaniu chemioterapii o większej intensywności dawki (*dose-dense*), z paklitakselem podawanym co tydzień i karboplatiną podawaną co 3 tygodnie. W grupie chorych na raka jajnika, głównie z Europy, porównano skuteczność i bezpieczeństwo dwóch schematów o większej intensywności dawki podawanych co tydzień ze standardową chemioterapią stosowaną co 3 tygodnie.

Metody. W badaniu III fazy chore na nowo rozpoznanego raka jajnika w stopniu zaawansowania IC–IV wg FIGO przydzielono losowo do grupy 1. (karboplatyna w dawce AUC 5 lub AUC 6 i paklitaksel w dawce 175 mg/m² podawane co 3 tygodnie), grupy 2. (karboplatyna AUC 5 lub AUC 6 co 3 tygodnie i 80 mg/m² paklitakselu co tydzień) lub do grupy 3. (karboplatyna AUC2 i 80 mg/m² paklitakselu co tydzień). Chore włączono do badania po zabiegu chirurgicznym lub przed indukcyjną chemioterapią z planowanym opóźnionym zabiegiem. Główne punkty końcowe oceny to czas wolny od progresji i czas całkowitego przeżycia. Analizy przeprowadzono w grupie zgodnej z intencją leczenia z mocą współczynnika ryzyka 0,75 w ocenie czasu do progresji. Porównywano grupę kontrolną (grupa 1.) z każdą z badanych grup (grupa 2. i 3.).

Wyniki. Od 6 czerwca 2011 do 28 listopada 2014 roku 1566 chorych przydzielono losowo do leczenia. Spośród nich 72% (365) ukończyło 6 określonych przez protokół cykli leczenia w grupie 1., 60% (305) w grupie 2. i 63% (322) w grupie 3. Natomiast 6 cykli zawierających pochodną platyny ukończyło odpowiednio 90% (454), 89% (454) i 85% (437) chorych. Intensyfikację dawki paklitakselu osiągnięto przez leczenie cotygodniowe (mediana całkowitej dawki paklitakselu: 1010 mg/m² w grupie 1.; 1233 mg/m² w grupie 2.; 1274 mg/m² w grupie 3.). Do lutego 2017 roku u 1018 chorych (65%) doszło do progresji choroby. Nie stwierdzono znaczącego wydłużenia czasu wolnego od progresji w żadnym ze schematów podawanych cotygodniowo (średni czas przeżycia 24,4 miesiąca [97,5% CI: 23,0–26,0] w grupie 1., 24,9 miesiąca [CI: 24,0–25,9] w grupie 2., 25,3 miesiąca [CI: 23,9–26,9] w grupie 3.). Mediana czasu wolnego od progresji: 17,7 miesiąca [IQR 10,6 – nieosiągnięty] w grupie 1., 20,8 miesiąca [11,9–59,0] w grupie 2., 21,0 miesięcy [12,0–54,0] w grupie 3.. *Log-rank* p = 0,35 dla grupy 2. vs. grupa 1.; p = 0,51 dla grupy 3. vs. 1.). Chociaż udział działań

niepożądanych 3. lub 4. stopnia był wyższy u otrzymujących chemioterapię co tydzień, zazwyczaj nie powodowały one powikłań. Częstość gorączek neutropenicznych i neuropatii czuciowych była podobna w obu grupach.

Wnioski. Cotygodniowa chemioterapia o zwiększonej intensywności dawki może być podawana w 1. linii leczenia raka jajnika w grupie chorych pochodzących głównie z Europy. Jednak nie wydłuża znacząco czasu wolnego od progresji w porównaniu ze standardową chemioterapią podawaną co 3 tygodnie.

Isatuximab plus pomalidomide and low-dose dexamethasone versus pomalidomide and low-dose dexamethasone in patients with relapsed and refractory multiple myeloma (ICARIA-MM): a randomised, multicentre, open-label, phase 3 study

Attal M, Richardson PG, Rajkumar SV i wsp.

Lancet 2019; 394: 2096–2107

Isatuksymab jest monoklonalnym przeciwciałem, które wiąże swoisty epitop ludzkiego receptora CD38 i – poprzez różne mechanizmy działania – ma aktywność przeciwnowotworową. W poprzednim badaniu fazy Ib około 65% chorych na nawrotowego lub opornego szpiczaka mnogiego uzyskało całkowitą odpowiedź po zastosowaniu połączenia isatuksymabu z pomalidomidem i niskimi dawkami deksametazonu. Celem niniejszego badania była ocena korzyści w czasie wolnym od progresji po zastosowaniu isatuksymabu z pomalidomidem i deksametazonem w porównaniu z pomalidomidem z deksametazonem u chorych na nawrotowego lub opornego szpiczaka mnogiego.

Metody. W 102 szpitalach w 24 krajach w Europie, Ameryce Północnej i w regionach Azji i Pacyfiku przeprowadzono wieloośrodkowe otwarte badania III fazy. Badano dorosłych chorych na nawrotowego lub opornego szpiczaka mnogiego po przynajmniej 2 wcześniejszych liniach leczenia, które zawierały lenalidomid i inhibitor proteasomu. Chorych wyłączano, jeśli byli oporni na wcześniejsze leczenie przeciwciałem monoklonalnym anty-CD38. Chorych przydzielano losowo (1:1) do leczenia isatuksymabem w dawce 10 mg/kg w połączeniu z pomalidomidem w dawce 4 mg i deksametazonem w dawce 40 mg (20 mg dla chorych ≥75 lat) lub wyłącznie pomalidomidem z deksametazonem w takich samych dawkach. Randomizację stratyfikowano zależnie od linii wcześniejszego leczenia (2–3 vs. >3) i wieku (<75 lat vs. ≥75 lat). Grupa leczona isatuksymabem z pomalidomidem i deksametazonem otrzymywała isatuksymab dożylnie w dniach 1., 8., 15. i 22. w pierwszym 28-dniowym cyklu, a następnie w dniach 1. i 15. kolejnych cykli. Obie grupy otrzymywały doustnie pomalidomid w dniach od 1. do 21. każdego cyklu oraz doustnie lub dożylnie deksametazon w dniach 1., 8., 15. i 22. każdego cyklu. Leczenie

kontynuowano do progresji, nieakceptowalnej toksyczności lub wycofania zgody pacjenta. Obniżenie dawki z powodu działań niepożądanych było dozwolone dla pomalidomidu i deksametazonu, ale nie dla isatuksymabu. Głównym punktem końcowym oceny był czas wolny od progresji, określony przez niezależną komisję i oceniany w grupie zgodnej z intencją leczenia. Bezpieczeństwo było oceniane u wszystkich chorych, którzy otrzymali przynajmniej jedną dawkę badanego leku.

Wyniki. Od 10 stycznia 2017 do 2 lutego 2018 roku 307 chorych przydzielono losowo do leczenia: 154 do isatuksymabu z pomalidomidem i deksametazonem oraz 153 do pomalidomidu z deksametazonem. Po medianie czasu obserwacji 11,6 miesiąca (przedział międzykwartylowy – *interquartile range of all valid measurements* – IQR: 10,1–13,9), mediana czasu wolnego od progresji wyniosła 11,5 miesiąca (95% CI: 8,9–13,9) wśród leczonych isatuksymabem z pomalidomidem i deksametazonem w porównaniu z 6,5 miesiąca (4,5–8,3) wśród leczonych pomalidomidem z deksametazonem; współczynnik ryzyka: 0,596, 95% CI: 0,44–0,81; $p = 0,001$ (stratyfikowany test *log-rank*). Najczęstsze działania niepożądane związane z leczeniem (jakiegokolwiek stopnia; isatuksymab-pomalidomid-deksametazon vs. pomalidomid-deksametazon) to: te związane z wlewem (56 [38%] vs. 0), zakażenia górnego odcinka układu oddechowego (43 [28%] vs. 26 [17%]) i biegunka (39 [26%] vs. 29 [20%]). Działania niepożądane zakończone zgonem wystąpiły u 12 chorych (8%) wśród leczonych isatuksymabem z pomalidomidem i deksametazonem oraz u 14 (9%) w grupie leczzonej pomalidomidem z deksametazonem. Zgon w wyniku działań niepożądanych związanych z leczeniem wystąpił u jednego chorego (<1%) wśród leczonych isatuksymabem z pomalidomidem i deksametazonem (posocznica) oraz u dwóch (1%) wśród leczonych pomalidomidem z deksametazonem (zapalenie płuc i zakażenie układu moczowego).

Wnioski. U chorych na nawrotowego lub opornego szpiczaka mnogiego dołączenie isatuksymabu do pomalidomidu z deksametazonem znacząco wydłuża czas wolny od progresji. Isatuksymab jest ważną nową opcją leczenia nawrotowego lub opornego szpiczaka mnogiego, szczególnie u chorych, którzy stali się oporni na leczenie lenalidomidem i inhibitorem proteasomu.

Pembrolizumab alone or with chemotherapy versus cetuximab with chemotherapy for recurrent or metastatic squamous cell carcinoma of the head and neck (KEYNOTE-048): a randomised, open-label, phase 3 study

Burtneß B, Harrington KJ, Greil R i wsp.

Lancet 2019; 394: 1915–1928

Pembrolizumab jest aktywny w leczeniu płaskonabłonkowych nowotworów regionu głowy i szyi (HNSCC), a ekspresja liganda

dla 1. receptora programowanej śmierci komórki (PD-L1) jest związana ze zwiększoną odpowiedzią.

Metody. W 200 ośrodkach w 37 krajach przeprowadzono badanie III fazy KEYNOTE-048. Badano chorych nieleczonych z miejscowo zaawansowanym nieoperacyjnym, nawrotowym lub rozsiałym HNSCC. Chorych stratyfikowano wg ekspresji PD-L1, stanu p16, stanu sprawności i przydzielono losowo (1:1:1) do leczenia wyłącznie pembrolizumabem, pembrolizumabem w połączeniu z pochodną platyny i 5-fluorouracylem (pembrolizumab z chemioterapią) lub cetuksymabem w połączeniu z pochodną platyny i 5-fluorouracylem (cetuksymab z chemioterapią). Badacze i chorzy znali przydział do leczenia. Badacze, chorzy i przedstawiciele sponsora nie znali stanu ekspresji PD-L1 (*combined positive score* – CPS); obecność ekspresji PD-L1 nie była warunkiem włączenia do badania. Główne punkty końcowe oceny to czas całkowitego przeżycia (czas od randomizacji do zgonu z jakiegokolwiek przyczyny) oraz czas wolny od progresji (czas od randomizacji do radiologicznie potwierdzonej progresji lub zgonu z jakiegokolwiek przyczyny) w grupie zgodnej z intencją leczenia (wśród wszystkich chorych przedzielonych losowo do leczenia). Postawiono 14 głównych hipotez: przewaga wyłącznego pembrolizumabu i pembrolizumabu z chemioterapią nad cetuksymabem z chemioterapią w czasie całkowitego przeżycia i czasu wolnego od progresji w grupie PD-L1 CPS ≥ 20 , CPS ≥ 1 i w całej grupie oraz *non-inferiority* (margines *non-inferiority* 1, 2) wyłącznego pembrolizumabu i pembrolizumabu w połączeniu z chemioterapią w porównaniu z cetuksymabem z chemioterapią w czasie całkowitego przeżycia w całej grupie. Ostateczne ustalenia dla każdej hipotezy uzyskiwano, gdy testowanie statystyczne było ukończone dla danej hipotezy, co wystąpiło w drugiej analizie przeprowadzonej w trakcie badania dla 11 hipotez i w ostatecznej analizie dla 3 hipotez. Bezpieczeństwo oceniano w leczzonej grupie (wszyscy chorzy, którzy otrzymali przynajmniej jedną dawkę przydzielonego leku).

Wyniki. Od 20 kwietnia 2015 do 17 stycznia 2017 roku 882 chorych przydzielono do leczenia wyłącznie pembrolizumabem ($n = 301$), pembrolizumabem z chemioterapią ($n = 281$) lub cetuksymabem z chemioterapią ($n = 300$), wśród których u 754 (85%) stwierdzono CPS ≥ 1 i u 381 (43%) – CPS ≥ 20 . W drugiej analizie w trakcie badania wyłączny pembrolizumab wydłużał czas całkowitego przeżycia w porównaniu do cetuksymabu z chemioterapią w grupie z CPS ≥ 20 (mediana 14,9 miesiąca vs. 10,7 miesiąca, współczynnik ryzyka [HR]: 0,61 [95% CI: 0,45–0,83]; $p = 0,0007$) i w grupie CPS ≥ 1 (12,3 vs. 10,3; 0,78 [CI: 0,64–0,96], $p = 0,0086$) oraz był nie gorszy w całej grupie (11,6 vs. 10,7; 0,85 [0,71–1,03]). Pembrolizumab z chemioterapią wydłużał czas całkowitego przeżycia w porównaniu do cetuksymabu z chemioterapią w całej grupie (13,0 vs. 10,7 miesięcy HR: 0,77 [95% CI: 0,63–0,93]; $p = 0,0034$) w drugiej analizie w trakcie badania oraz w grupie CPS ≥ 20 (14,7 vs. 11,0; 0,60 [0,45–0,82], $p = 0,0004$) i w grupie z CPS $\geq 13,6$ vs. 10,4; 0,65 [0,53–0,80]; $p < 0,0001$) w ostatecznej

analizie. Ani pembrolizumab stosowany jako jedyny lek, ani pembrolizumab z chemioterapią nie wydłużały czasu wolnego od progresji w drugiej analizie przeprowadzonej w trakcie badania. W ostatecznej analizie działania niepożądane 3. lub wyższego stopnia z wszystkich przyczyn wystąpiły u 164 spośród 330 (55%) chorych leczonych wyłącznie pembrolizumabem, u 235 spośród 276 (85%) otrzymujących pembrolizumab z chemioterapią i u 239 spośród 287 (83%) otrzymujących cetuksymab z chemioterapią. Działania niepożądane doprowadziły do zgonu u 25 chorych (8%) wśród leczonych wyłącznie pembrolizumabem, 32 (12%) wśród otrzymujących pembrolizumab z chemioterapią i u 28 (10%) wśród otrzymujących cetuksymab z chemioterapią.

Wnioski. Na podstawie obserwowanej skuteczności i bezpieczeństwa pembrolizumab w połączeniu z pochodną platyny i 5-fluorouracylem jest odpowiedni w 1. linii leczenia nawrotowego lub rozsianego HNSCC, a wyłączny pembrolizumab jest odpowiedni w 1. linii leczenia chorych na nawrotowe lub rozsiane HNSCC z ekspresją PD-L1.

Type and timing of menopausal hormone therapy and breast cancer risk: individual participant meta-analysis of the worldwide epidemiological evidence

Collaborative Group on Hormonal Factors in Breast Cancer

Lancet 2019; 394: 1159–1168

Opublikowane dane dotyczące ryzyka raka piersi związane z różnymi rodzajami hormonalnej terapii zastępczej (*menopausal hormone therapy* – MHT) są niespójne i dostarczają ograniczonych informacji na temat długotrwałych wyników. Połączono dowody epidemiologiczne opublikowane i nieopublikowane, dotyczące tych zależności oraz zebrano dane z badań z losowych doborem chorych.

Metody. Do analiz wykorzystano dane poszczególnych uczestniczek ze wszystkich spełniających kryteria badań prospektywnych, w których były dostępne informacje dotyczące rodzaju i czasu stosowania MHT. Główne analizy dotyczyły kobiet z pełnymi informacjami odnośnie tego leczenia. Od 1 stycznia 1992 do 1 stycznia 2018 roku metodycznie przeszukano wiele formalnych i nieformalnych źródeł. Za osoby nadal stosujące MHT uważano kobiety, które włączono do badania do 5 lat (średnia 1,4 roku) po ostatnim podanym użyciu MHT. W analizie logistycznej regresji obliczono współczynniki ryzyka (RRs) celem porównania grup kobiet stosujących poszczególne rodzaje MHT z kobietami, które nigdy nie stosowały takiego leczenia.

Wyniki. Podczas prospektywnej obserwacji okazało się, że u 108 647 kobiet po menopauzie w okresie obserwacji rozwinął się rak piersi; średnia wieku w chwili ustalenia tego rozpoznania wynosiła 65 lat (SD 7); a spośród nich 55 575 (51%) stosowało MHT. Wśród kobiet z pełnymi informacjami dotyczącymi MHT średni czas jej stosowania wyniósł 10 lat (SD 6) wśród nadal ją stosujących i 7 lat (SD 6) wśród stosujących ją w przeszłości, średnia wieku wystąpienia menopauzy i rozpoczęcia MHT wyniosła 50 lat (odpowiednio SD 5 i SD 6). Każdy rodzaj MHT, oprócz estrogenów dopochwowych, wiązał się ze zwiększonym ryzykiem raka piersi, które równomiernie wzrastało wraz z długością okresu stosowania terapii. Ryzyko było większe dla preparatów zawierających estrogeny i progestageny niż dla preparatów zawierających wyłącznie estrogeny. Wśród kobiet nadal stosujących MHT dodatkowe ryzyko występowało nawet w ciągu pierwszych 4 lat (estrogeny z progestagenami: RR 1,60; 95% CI: 1,52–1,69; tylko estrogeny: RR 1,17; 1;10–1,26) i było dwa razy większe w latach 5–14 (estrogeny z progestagenami: RR 2,08; 2,02–2,15; tylko estrogeny: RR 1,33; 1,28–1,37). W grupie leczonej estrogenami z progestagenami ryzyko latach 5.–14. było większe u kobiet stosujących lek codziennie w porównaniu do rzadszych dawek progestagenu (RR 2,30; 2,21–2,40 vs. 1,93; 1,84–2,01; heterogeniczność $p < 0,0001$). Wśród kobiet nadal stosujących MHT podczas lat 5.–14. RRs były znacznie wyższe dla raków z obecnością receptorów estrogenowych w porównaniu z rakami estrogenowo-ujemnymi i podobne wśród kobiet rozpoczynających MHT w wieku 40–44, 45–49, 50–54 i 55–59 lat, a były niższe wśród rozpoczynających to leczenie po 60. roku życia lub otyłych (z mniejszym ryzykiem ze stosowania MHT zawierającej wyłącznie estrogeny u kobiet otyłych). Po przerwaniu MHT nieco zwiększone ryzyko utrzymywało się przez ponad 10 lat – jego wielkość zależała od długości okresu wcześniejszego stosowania MHT, z niewielkim zwiększeniem ryzyka po stosowaniu MHT krócej niż rok.

Wnioski. Stosowanie MHT przez 5 lat przez kobiety w 50. roku życia o średniej masie ciała w krajach rozwiniętych może zwiększać zachorowalność na inwazyjnego raka piersi w wieku 50–69 lat: o około 1 na każde 50 kobiet stosujących preparaty zawierające estrogeny z codziennie stosowanymi progestagenami; o 1 na każde 70 kobiet stosujących estrogeny z przerywanymi progestagenami i o 1 na każde 200 kobiet stosujących wyłącznie estrogeny. Wzrost zachorowalności na raka piersi związany ze stosowaniem MHT przez 10 lat może być dwukrotnie wyższy.

Opracowali:

Anna Kowalczyk

Ewa Szutowicz-Zielińska

Anna Wrona

Krzysztof Konopa